

VASADI PÉTER

Prelúdiumok

Hommage à W. Askenázi

Minden oldalról fenyegette a hang

*pedig imént, az ujjai alatt keletkezett
s megannyi kés-, pallos-, borotvakent körül-
villogta, deréktájon már-már elmetszve őt
tomboló ujjait bűnös kezéről tépve le
minden oldalról közelített, de elsuhant
a hang-kasza a zongora fölött s áttörve
ajtón, termen, falon, levegőbe süvítve
magasan csillogott s tonnás szárnyait le-föl
lengette. Elszállt. Botorkálnak nyomában
az ujjhegyek utolsó érintései s meg-
intenek a billentyűkről elkapott kezek.*

Könyékig merül el a gyémánttörmelékben

*föltúrja az egész kupacot valamiért
ami nem drágakő, nem ragyog, n. ncsenek sem
csiszolt oldalai, sem szikrázó csúcsa, de
ott van fénytelenül, legalul, amit keres
köztesen ott lappang a homok, szavak közt, mint
az eszme, alig tapinthatóan apró szem-
cséivel a kupacban, mely rövid s kegyetlen
ütése nyomán szétpereg, elugrik, árkok
csillámlanak benne, nyílnak s betem. tődnek
egyre bőszültebben keresi Askenázi
a kemény villámlásban a szürke-silányat
fogaskerék-csikorgást a harangzúgásban
elragadtatásaiban önmagát, mint én
ujjongásom alján e szót: mit követtem el?*

Fokról fokra elhatalmasodik rajtunk

*a lemondás szenvedélye s így lesz a
kép, szín, folt s forma akadály ott
ahová vezetsz.*

*Föllázadunk a látvány rabsága ellen:
se mozdulat, se fegyvercsörgés, se sóhaj.
Askenázi elhomályosul.*

*Köd a válla, a tarkója, ahogy
a fekete-fehér hangzsilipre borul.
Szemünk befelé fordul. Elromlanak
a mérlegelés finom szerkezetei.
Suhog a zene, mint a selyemvitorla.
Kifeszül s elernyed az állagtalanban.*

*Mi magasan vagyunk, mégis
a nesztelen kavargás közepén.
Hallgatunk a megszólításban.
A látvány-nélküli lát minket.*

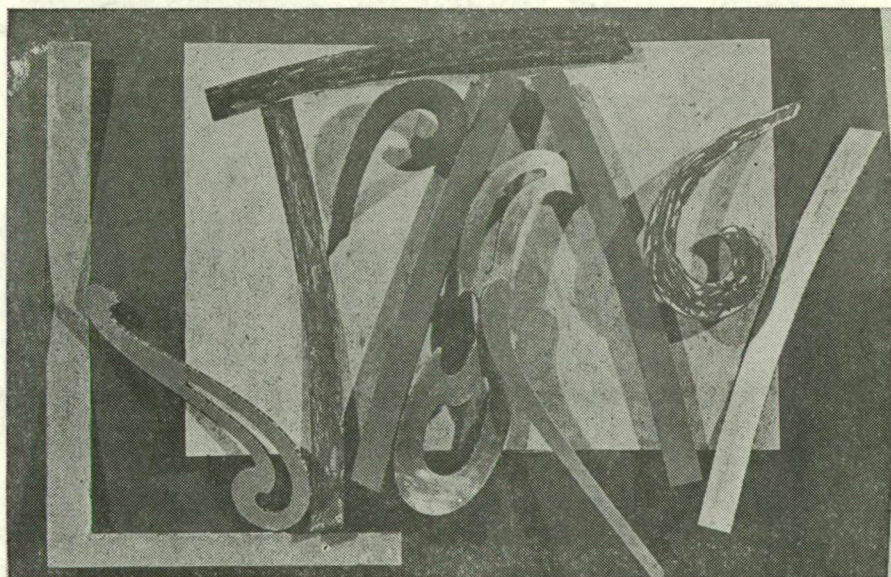
*Pedig
semmije sincs, pusztá hangzás.*

A nézőtéren mozgolódás támadt

*egy férfi szétvonta karbatett kezét
majd újra karbatette: fölcserélve
így az érthetelent a csodálkozással.
Egy kisfiún a lámpafény s az árnyék
osztozott; egy nő előredőlt s mikor
fölfogta, amire gondolni se mert
megtáncoltatta súlyos fülkorongját.
Chopin úgy nézte Askenázit, ahogy
szelíd az erőszakost, nagyobb szelídet
irigyelve benne. Askenázi most
kezdte összerakni jajaít, egyiket
tapasztva másikához, agyag-fájdalmakat
kicsurranó víz-visszaomlást, nem ütve
inkább laposan futamodva hangokon
föf-fölsimítva tenyerével, tudván
hogy végül építménye rázuhan
s bemocskolja hátát, arcát, nyakát.
Ember magán mutassa meg:
mindnyájan szenvedünk.*

Hiába iramodik utána a zene

*a föltámadást nem éri be.
Utána sompolyog, les rá
a lélek fái közül s mikor
meglebben a lomb, kitör, de
csak magát öleli, mint a
szarkofág vésett kerubjai.
Nem tud a szó szólni magáról.
Titkos zene hallatszik két
prelúdium szünetében; erre
meglódul mind a huszonnégy
s mint a vadászebek, futnak
utána, lassított szökeléssel
röpülve a mező fehér fűvén
fekete bokrain. Bepillant
Askenázi vállán Chopin
a meszelt templom ablakán:
egy társzekér bent fényben
áll hatalmas nyárfahéjjal.*

Frank Stella festménye (1977)